

Jakelussa mainituille

19.5.2023

Asia: **VUOKSEN JA KYMIJOEN–SUOMENLAHDEN VESIENHOITO-
ALUEIDEN OHJAUSRYHMIEN YHTEINEN KOKOUS.
PÖYTÄKIRJA**

Aika: **Keskiviikko 10.5.2023 klo 13.00–15.00**

Paikka: Teams-kokous, isäntänä VHA2

Läsnä:

Satu Pääkkönen, pj.	Uudenmaan ELY
Antti Mäntykoski	Uudenmaan ELY
Tiina Ahokas, siht.	Uudenmaan ELY
Tommi Muilu	Hämeen ELY-keskus
Taina Ihaksi	Kaakkois-Suomen ELY
Mari Nykänen	Keski-Suomen ELY
Janne Kärkkäinen	Pohjois-Karjalan ELY
Paula Mononen	Pohjois-Karjalan ELY
Kimmo Haapanen	Pohjois-Savon ELY
Timo Takkunen	Pohjois-Savon ELY
Eira Luokkanen	Etelä-Savon ELY
Liisa Muuri	Etelä-Savon ELY
Juho Kotanen	Etelä-Savon ELY

1. Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen ja järjestäytyminen

Puheenjohtaja Satu Pääkkönen avasi kokouksen. Todettiin läsnäolijat. Tiina Ahokas toimi kokouksen sihteerinä. Kokouksen aineisto löytyy [työtilasta kokouksansiosta](#). Asialista on lähetetty kokouskutsun liitteenä.

2. Ohjausryhmien edellisen kokouksen 19.10.2022 pöytäkirjan hyväksyminen ([pöytäkirjaluonnos kokouksansiossa](#))

Käytiin läpi ohjausryhmän toimintatapoja koskevat kirjaukset edellisen kokouksen pöytäkirjasta. Hyväksyttiin pöytäkirja.

3. Vesien- ja merenhoidon organisointi VHA1-2-alueilla

VHA1-2-työjärjestykset on päivitetty kaudelle 2022–2028. Muutoksia tehty seuraavilta osin:

- Ohjausryhmien jäsenet päivitetty
- Koordinointiryhmiä ja asiantuntijaryhmiä ei enää nimitä työjärjestyksessä
- Vesienhoitoalueiden puheenjohtajat toimivat toistensa varalla
- Uudet työkalut (työtilat, Teams)
- Ohjausryhmän pöytäkirjat netin lisäksi myös Uspassa

Hyväksyttiin työjärjestykset.

Käytiin läpi vesienhoitoalueiden käytössä olevat työtilat ja Teams -alustat:

- [Vesien- ja merenhoidon suunnittelu 2022-2027 \(Tiimeri\)](#)
 - Valtakunnallisten ryhmien dokumentit ym.
 - Juho pyytää ohjausryhmäläisille oikeudet.
- [Valtakunnallinen vesienhoidon suunnittelun työtila \(Taimi\)](#)
 - Vesienhoitoalueita koskevat dokumentit
- Teams
 - [Vesien- ja merenhoidon suunnittelu 2022–2027](#)
 - Valtakunnallinen vesien- ja merenhoitoa koskeva keskustelu
 - Jaettu työvaiheittain
 - [VHA1+2 ohjausryhmä](#)
 - VHA1-2 Teams-kanava keskustelua varten ohjausryhmien kokousten välillä
 - Löytyy linkit ohjausryhmän Taimi-työtilaan
- Valtakunnalliseen työhön on ollut omia Teams-kanavia eri työvaiheita varten, esim. vesienhoidon 2. kauden toimenpiteiden toteutumisen loppuarvioon ja se on ollut hyödyllinen ja aktiivinen kanava. Käynnissä olevan suunnittelukauden Teams-kanavalla keskustelu ei vielä ole juuri käynnistynyt.

VHA 1-2-3 koordinaatioryhmän kokouksessa 8.5. käytiin läpi VHS-MHS työn aikatauluja ja tehtäviä, 2. vesienhoitokauden loppuarviota, keskeisten kysymysten kuulemiseen liittyviä asioita, 3. kauden toimenpiteiden toteutuksen edistämistä ja tiedonhallintaa. Toimenpiteiden toteutumisen loppuarvioinnista käytiin palautekeskustelu, eikä tietojen keruu työllistänyt ELY:jä kohtuuttomasti.

4. Vesienhoidon työohjelma, aikataulu ja keskeiset kysymykset

Käytiin läpi kuulemisen valmistelun tilanne valtakunnallisesti ja vesienhoitoalueilla. Kuuleminen alkaa 15.12.2023.

- Keskeisten kysymysten ideointi on käynnissä ELY-keskuksissa ja alueellisissa yhteistyöryhmissä kevään ja alkukesän kokouksissa ja työpajoissa.
- ESAELY ja UUELY kokoavat VHA1:n ja VHA2:n kuulemisasiakirjat kesä-syyskuussa.
- Kuulemisasiakirjojen hyväksymisestä päätetään VHA1:n ja VHA2:n ohjausryhmien kokouksessa lokakuussa.
- Vesikartta on kuulemisen ajan käytössä ja siihen voi viitata kuulemisaineistossa.
- Valtakunnallinen kuulemisyöryhmä huolehtii kuulemisen järjestelyistä.
- Käytiin läpi kuulemisasiakirjan alustava rakenne. Tavoite on tiivistää aiemmasta ja yhdistää eri sektoreita sekä pinta- ja pohjavesiasiat yhteisten teemojen alle. Käytetty mallina Irlannin keky-kuulemismateriaalia.

Keskusteltiin, että tiivistäminen kuulostaa hyvältä. Sektorikohtaisuudesta luopuminen palvelee paremmin alueen tarpeiden hahmottamista kuin aiemmat sektorikohtaiset kuvaukset ja parantaa yhteisvaikutusten arvioita. Molemmilla vesienhoitoalueilla on tarkoitus olla saman tyyppinen tarkastelutapa kuulemisasiakirjassa.

Sovittiin, että edetään kokouksessa esitetyllä tavalla kuulemisaineiston valmistelussa.

5. Vesien- ja merenhoidon valtakunnallisten ryhmien kuulumiset

Käytiin tilannekatsaus valtakunnallisten ryhmien toiminnasta.

- Vesien- ja merenhoidon valtakunnallinen yhteistyöryhmä on asetettu, ja asettamispäätös on USPAssa ([KEHA/11900/2022](#)). Siinä ovat mukana sidosryhmät ja VHS-MHS ohjausryhmä (Visa Niittyniemi pj.) sekä ohjausryhmän sihteeristö (VHA-koordinaattorit mukana). Ryhmän 1. kokous on 9.6.
- Valtakunnallisten työryhmien kokoonpano ja tehtävät on kuvattu [asettamispäätöksessä](#) (Tiimeri+USPA).
- Vesien- ja merenhoidon suunnittelun etenemistä kuvataan Tilannekuva [dokumentissa](#) Tiimerissä (päivitetään säännöllisesti).
- Toimenpiteiden toimeenpanoa edistävät ryhmät ollaan perustamassa. ELY:jen edustus Tilannekuvassa mainittuihin toimenpiteiden sektoriryhmiin on tärkeä varmistaa. Ennen kesälomia pitäisi olla tulossa pyyntö nimetä edustajat.
- Pinta- ja pohjavesien tila-arvio tulee tehtäväksi ensi vuonna ja sen resursointi kannattaa varmistaa ELYissä. Tila-arviointiin kohdistuva kiinnostus ja sen painoarvo on kasvanut.
- Tärkeä olisi ottaa jo lähtökohdaksi, että luokitteludatassa on mukana mahdollisimman uudet tiedot, ainakin v. 2023, koska aiemmilla kierroksillakin on otettu laskentajaksoa uudempia tuloksia mukaan ja niitä on työläs lisätä, jos eivät ole laskennassa mukana. 2017 oli jo viimeksi mukana ja 2022 tuntuu jo vanhalta, kun luokittelu valmistuu 2025.

6. Vesienhoidon toimeenpano

- Life-hankkeen valmistelu:

Suunnitteilla oleva VHS-MHS SIP LIFE-hanke on ELY-vetoinen LIFE-hanke, jonka valmistelua koordinoi EPOELY. Suunnittelun ydinryhmä on koottu ja siinä ovat mukana VHS- ja MHS-puolen edustajat ELY:istä, YM:stä ja SYKE:stä. Hankkeen suuntaviivojen ja tavoitteiden selkeyttäminen on meneillään. Pyritään määrittelemään isot linjat, ja myös partnereilla on mahdollisuus vaikuttaa sisältöön. Partnerineuvotteluja on käyty kevään mittaan. Viisi pilottialuetta on valittu ja niistä Porvoonjoen valuma-alue on VHA2:lla ja Virtasalmi-Joroinen kalatalousalue on VHA1:lla. Ensimmäisen vaiheen hakemuksen (concept note) määraaika on 5.9.2023. Toisen vaiheen hakemus (full proposal) tulee olla valmis 5.3.2024. Hankkeen budjetti olisi n. 20-30M€. Kansallista omarahoitusosuutta edellytetään 40 %, johon voidaan laskea mukaan myös vesienhoidon toimeenpanoa tukevien ohjelmien (Veden vuoro, Helmi, Nousu) rahoitus.

Todettiin, että on tosi hieno ja tärkeä hanke. Keskusteltiin, että hankkeen tulee hyödyttää kaikkia ELY:jä, ja hankkeessa tulee olla toimia, jotka auttavat eri tilanteissa olevia alueita, joilla ei esim. ole valmiita verkostoja toimenpiteiden toteutukseen. Valmisteluun ovat osallistuneet myös ELY:t, joilla ei ole hankkeessa pilottialuetta. Ainakin Porvoonjoen pilottialue palvelee toimenpiteiden toteutuksen alkuvaiheessa olevia alueita. Valmistelu on myös jo vaatinut sitoutumista ja panosta ja siihen on eri ELY:illä erilaiset mahdollisuudet.

- 2. kauden toimenpiteiden seuranta:

Tiedot vesienhoidon 2. kauden toimenpiteiden toteutumasta koottu ELY-keskuksissa. SYKE on koordinoinut tiedon keruuta ja tiedot on koottu keskitetysti siltä osin kuin mahdollista. Kaikkia toimenpiteitä ei seurattu, vaan on keskitytty tärkeimpiin toimenpiteisiin ja kiinnitetty huomiota myös seurantatiedon saavuuteen. Tiedot toimenpiteiden toteutumisesta julkaistaan Vaikuta vesiin -sivustolla: <https://seuranta.vaikutavesiin.fi/vesienhoidon-toimenpiteet/>

Keskusteltiin toimenpiteiden vaikutusten seurannasta. Se olisi kiinnostavaa, mutta ei ole pystytty tekemään, sillä jo itse toimenpiteiden toteutumisen koonti on suuri työ. Olisi hyvä saada tutkimuslaitos arvioimaan toteutuneiden toimenpiteiden vaikutusta, esim. maatalouden toimenpiteistä. Nettisivulla esitettävien prosenttien lisäksi olisi hyvä avata sanallisesti toimenpiteiden toteutumista ja miten hyvin se vastaa suunniteltua, esimerkiksi syksyn yhteistyöryhmäkokouksissa ja tiedotteilla. Toimenpiteiden seurantatietoa hyödynnetään myös uuden kauden suunnittelussa, kun nähdään, mikä on edennyt ja mikä ei ja onko keskitytty olennaiseen.

7. Muut asiat

- Pisaran tilannekatsaus
 - Pisaran tuotantoversio: <https://ahp2.ymparisto.fi/pisara/>
 - Meren tila-arviotyökalu on toteutettu, pohjavesiosiota on toteutettu paljon tänä vuonna ja pintavesiosiota työstetään parhaillaan.
 - ELY:jen pääsyssä Pisaran tietojen syöttötoimintoihin on ongelmia ja tämä voi viivästyttää mm. pohjavesien riskinarvio-, pintavesien painearvio- ja pohjavesitietojen muokkaustoimintojen valmistumista.
 - ELY:jen osallistuminen Pisara suunnitteluun ja testaamiseen on tärkeää. Testauksessa perehtyy hyvin välineeseen ja voi nostaa kehittämistarpeita. Pintavesien osalta keväällä mukana ovat ESA, HAM, UUD ja VAR. Laajempaa ELY-käyttäjätestausta on tulossa syksyllä.
- 3. vesienhoitokauden toimenpiteiden toteutuksen väliarvio
 - Tiedot tallennetaan samaan työkaluun (TOSSU) kuin ne suunniteltiin.
 - Työkalun kehittämistyö käynnissä SYKEssä ja testausta on tulossa keväällä.
- Koulutukset ja tilaisuudet
 - Vaikuttavia vesitekoja -tänään on veden vuoro! 10.5. Ympäristöministeriö

- Maatalouden vesienhoidon ja ympäristönsuojelun neuvottelupäivät 24.–25.5. Oulu
 - Vesistökuunnostusverkoston vuosiseminaari 13.–15.6. Jyväskylä
 - Vaikuta vesiin –päivät 29.–30.8. Kouvola
- Hallitusohjelman valmistumista odotetaan ja sen myötä tiedetään vesiensuojelun rahoituksesta seuraaville vuosille.
 - Vesienhoidon ohjauskeinoihin kuuluvan metsätaloudelle herkkien vesien aineiston laatimiseen tulee ELY:ille lisääaikaa syyskuulle. YM:stä on tulossa tästä lisätietoa. Syksyn määräaikaan olisi hyvä kaikkien pyrkiä, sillä Tapion valmistelemaan metsänhoidon suosituksiin on saatu aineisto neuvoteltua mukaan. ELY-keskukset ovat osallistuneet ensimmäistä kertaa metsänhoidon suositusten valmisteluun. Vesienhoidon etenemisen kannalta on tärkeää päästä mukaan eri toimijoiden ohjauskeinojen valmisteluun. Vesiensuojelunäkökulma olisi tärkeää pitää myös esim. hiilinielukeskustelussa, kun nieluja halutaan kasvattaa mm. metsiä lannoittamalla.

8. Ohjausryhmien seuraava kokous ja kokouksessa käsiteltävät asiat

Seuraava kokous pidetään 18.10. klo 13–15. ESAELY lähettää kutsun.

<p>JAKELU:</p>	<p>Jari Mutanen Visa Niittyniemi Janne Kärkkäinen Kimmo Haapanen Satu Pääkkönen Tommi Muilu Kari Lehtinen Ilpo Huolman Timo Takkunen Mikko Koivurinta</p> <p>Eira Luokkanen Taina Ihaksi Paula Mononen Elina Mäkäläinen Mari Nykänen Veli-Matti Vallinkoski Ilkka Vesikko</p> <p>Juho Kotanen Liisa Muuri Antti Mäntykoski Tiina Ahokas</p>	<p>Etelä-Savon ELY Kaakkois-Suomen ELY Pohjois-Karjalan ELY Pohjois-Savon ELY Uudenmaan ELY Hämeen ELY Keski-Suomen ELY Uudenmaan ELY Pohjois-Savon ELY Varsinais-Suomen ELY</p> <p>Etelä-Savon ELY Kaakkois-Suomen ELY Pohjois-Karjalan ELY Hämeen ELY Keski-Suomen ELY Pohjois-Savon ELY Pohjois-Savon ELY</p> <p>Etelä-Savon ELY Etelä-Savon ELY Uudenmaan ELY Uudenmaan ELY</p>
<p>TIEDOKSI:</p>	<p>VHA1-2 koordinoitiryhmä</p>	